

Mühim metinler: I

KÂNUNİ'NİN BÂLÎ BEĞ'E GÖNDERDİĞİ HATT-I HUMÂYÛN
KEMÂL EDÎB KÛRKÇÜOĞLU

Bu yazı ile ilim âlemine arzetmek istediğimiz vesîka: İkinci. Bâyezîd'e dâmâd olan, Bosna ve Rumeli Beğlerbeğliklerinde bulunan Yahya Paşa'nın oğlu Bâli¹ Beğ'e Kanuni Sultân Süleyman'ın göndermiş olduğu Hatt-i Humâyün'dur² ve muhatabının *tûğ* vesaire niyâziyle Pâdşâh'a yollamış bulunduğu arızaya cevâbıdır.

Vesikanın elimizde iki kopyası vardır:

A — Ankara Üniversitesi Genel Sekreteri muhterem Fevzi B a l i Beğ'deki³ suret⁴,

B — Fakültemiz Kütübhanesinde "Rahmetli İsmâil Sâib Sencer yazmaları,, arasında 1/2555 numarada kayıtlı risaledeki suret⁵.

Suretler arasındaki farklar metne âid ayak notlarında gösterilmiştir.

Daha başka kopyalarının bulunması melhuz olan bu mühim metni, bu mevzu' üzerinde çalışacak ilm adamlarına sırf bir kolaylık olsun diye, neşrediyoruz.

Sicill-i Osmânî, bil'âhare "Paşa,, olan ve bu itibarla niyaz-nâmesindeki muradına erdiği anlaşılın Bâli Beğ'in "932 (1525-6) senesinde irtihâl eylemiş,, bulunduğunu kaydediyor⁶.

¹ Ma'nâ i'tibariyle Farsça bal "kanad,, a mensûbiyyet ifâde eden bu kelimeyi öz adının H a m z a olması, kendisine H a m z a B a l i denmesi dolayısıyla Türkçe «velî: ermiş» demek olan «Balı» suretinde okumak mümkündür. Ancak, *Küh-ül-Ahbûr*-da ^cAl i ; «... kezalik çarhaciter ser-dân himmeti 'Ālî Bâli Beğ...» dediğinden (Bkz. mezkûr eser, Fakültemiz nüshası, İsmâil Sâib Sencer kitapları, 1/1783, 13 b) seci' alâkasiyle kelimeyi birinci ma'nâya göre okumayı tercih ediyoruz.

² A'da : "Hatt-ı Hümâyün,, , B'de : "Emr-i Şerif,, denilmektedir, ki burada her ikisi aynı mahiyettedir.

³ Soyadlarından da anlaşılacağı üzere Genel Sekreterimiz, Yahya Paşa Zade Bâli Beğ'in ahfâdındandır.

⁴ Muhterem Fevzi B a l i Beğ'in verdikleri malûmata nazaran Hatt-i Humâyün'un aslı, İkinci Sultân Abdülhamid zamanında Saray'a takdim olunmuştur. O sırada çok güzel bir rik'a ile çıkarılan suretini neşrimize esâs tuttuk. Müstensihî ve (takriben 50 yıl evvele âid) istinsah târihi belli değildir.

⁵ Yaprak : 2 a — 4 a.
Eb'adı : 18,5 X 12 sm.
Yazısı : İnce âdî rik'a.

Müstensihî '• "Nâkili kaydiyle,, M. İ z z e t (?)

İstinsah târihi : Meçhuldür.

⁶ C. II, s. 4: Bâli Paşa (Koca) — Yahya Paşa'nın büyük mahdumudur. Pederi sayesinde ilm ü fîrûset öğrenüb senelerce Semendre (Macarcası : Szendrö, Sırpçası : Smendreo) Beği olmuştur. 926 (da) (1519-20 de) zamîmeten Belgrad Muhafızı

Halbuki Hatt-i Humâyûn 938 (1532)⁷ târihini taşımaktadır. Bu zâtın gayret ve fa'âliyyetlerinden bahseden *Osmanlı Tarihi'nde*⁸, kronoloji bakımından bazı gölgeli kısımlar bulunmakla beraber, mevcûd mâ'lûmat, Balı Beğ'in 932 de (1525-26 da) değil, 938 den (1532 den), yani: birçok yaladıklarda bulunduktan, en nihayet Paşalık payesini ihraz ettikten sonra vefat ettiğini gösteriyor⁹.

Vesikanın bir mühim noktası da "on sekiz pare kal'a feth eyleme,, nin, "Tersaneye otuz bin kızak gönderme,, nin, "altmış bin baş yollama,, nin bile "tûğ-i vezâret,, elde etmeğe yetmediğini, bunun "kolay alınır, verilir,, bir nesne olmadığını, nizâmın ne kadar üstün tutulduğunu tebarüz ettirmesidir.

Metinden anlaşılan diğer bir cihet de ihtişam devrinde askerî kuvvet ve kudretin muhassalası ve sosyal fâikîyyetin tabîî neticesi olan muzafferîyyet ve muvaffakîyyette adalet ve şefkat hissini, reayaya riâyet düşüncesinin, alınacak topraklara akın etmeden evvel oralarda yaşayanların kalblerini kazanmak gayesinin ne büyük payı bulunduğudur. İmparatorluk ordularının niçin muvaffak olduğunu anlıyanlar, târih boyunca birçok istilâların neden akâmete uğradığı iyi kavrarlar.

oldu. Bir iki sene sonra Bosna Beğlerbeğisi olarak lüzumuna mebni az vakitte yine Belgrad Muhâfızı olmuştur. 932 (1525 - 6) senesinde irtihâl eylemiştir. Gazi ve gayur ve sâdik idi. Mahdumu Derviş Beğ Segedin Beği olup 957 (1550) salinde fevtolmuştur.

⁶ A l i 'nin *Küh-al-Ahbâr'ında* Bâli Beğ'in vefat târihi kayıtlı olmamakla beraber 938 den sonra sağ bulunduğunu te'yid eder mâhiyette ve yararlıklarını gösterecek şekilde etraflı mâ'lûmât vardır. Bkz. 1. nottaki nüsha, 5 a, 11 b, 12 b, 13 a, 14 a, 14 b.

Tafsilât için şu eserlere de başvurulabilir: Peçevî, Karaçelebizâde, Lûtfî Paşa, Ferdî tarihleriyle Müâşeât-i Ferîdu n, Dâsitân-i Seferi Belgrad.

Saray Bosna'da Bâli Beğ adına bugün <Bali Begovitz> isimli bir mahallenin mevcûd olduğunu muhterem Prof. Tayyib Okıç'ten duydum.

İstanbul'da Kadırga'da «Bâli Beğ Yokuşu», adını bu zâtan almıştır.

⁷ A'da : yalnız 938 (1532), B'de Şa'bân 938 (mart 1532).

⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, c. II, s. 299, 300, 311, 312, 314, 461, 484.

⁹ Kuyûdât-i Vakfiyye'de doğrudan doğruya bu zâta dâir bir vesikaya rastlıyamadık. Üsküb'de bulunduğu mahalleye alem olan Cami' ile İstanbul'daki vakflar Yahya Paşa adınadır. Vesikamızda bahsi geçen mevkufâtın Bâli Beğ tarafından babasının vakflarına ilâve edilmiş olması da mümkündür. Biyografileri üzerinde ayrıca duracağız.

CENNET-MEKÂN SULTÂN SÜLEYMÂN HAZRETLERİNİN GÂZÎ
YAHYÂ PAŞÂ ZÂDE GÂZÎ BÂLÎ BEGE GÖNDERMİŞ OLDUĞU
HATT-İ HUMÂYUN SURETİ

İftihar ul-havâşş il-mukarrebîn mu'temid ül-mülûki va-'s-şalâtin²
katil ül-kefereti va-'l-müşrikîn Lâlâ-i³ (zî) i'tibârum⁴ Gâzî Bâli Bege⁵

Tevkî^c-i refî^c-i humâyunum⁶ vâşil olıcak ma'lûm ola ki tarafınız-
dan irsal olman mektub⁷ vuşul bulub kirâ et olundukdan sonra⁸
mefhûmı⁹ ma'lûmumuz olmuştur On sekiz pare kai'a feth itmişsün¹⁰
Otuz bin kızak Tersâne-i¹¹ câmireme gönderüb altmış¹² bin baş gön-
dermişsün Berhordâr olusun İki Cihanda yüzün ağ¹³ etmegüm sana
halâl¹⁴ olsun Bir¹⁵ tuğ recâ eylemişsün Ya Gâzî Bâli Beg daha¹⁶ bir
tüğ zamanı degüldür Gerçi¹⁷ sen bize bu hizmeti¹⁸ ve eyüligi¹⁹ eyledün
Ben²⁰ dahi senüri eyüligüh mukabelesinde size üç eyülik eyledük²¹
Biri budur ki size Emir ül-Mü'minln hitâbetiyle²² hitâb eyledük İkinci-
si budur ki sana hü'at-i fâhire gönderdük Üçüncüsü²³ Hazret-i ResOl-i
Ekrem şall-Allâhu caleyhi ve sellem Efendimizüh²⁴ tüğün²⁵ virdük Seni
bu üç nesne²⁶ ile ta'zîm ü tekrîm eyledük²⁷ Bunların üzerine aşıla bir
ihsan olmaz İmdi sen dahi bu eyüliklerin şükriyi yirine getürmege sa^cy

¹ B'de başlık şöyledir: ' Gâzi Sultân Süleyman Hazretleri taraflarından Gazi Bâli Beg Hazretlerine gönderilen Emr-i Şerif suretidir.

² B'de fazla olarak : melikü-'l-^uzâti-'I-mucâhidin

³ B'de : İale-i (?) - لاله

⁴ B'de: (?) اختیاس

⁵ B'de': Beg

⁶ B'de : hümayûn

⁷ B'de: mektubunuz

⁸ B'de : olundukda

⁹ B'de : mefhûm

¹⁰ B'de : eylemişsün

¹¹ B'tie : ve altmış

¹² B'de : tershâne — ترسخانه

¹³ B'de: ak

¹⁴ B'de: «etmegüm . . . halâl» yoktur.

¹⁵ B'de : Ve bir

¹⁶ B'de : dahi (= daha)

¹⁷ B'de : Egerçi

¹⁸ B'de : hidraet (?) .

¹⁹ B'de : eyülük (?)

²⁰ «Biz», olacak

²¹ B'de «Biz . . . eyledük» yoktur.

²² B'de: hitâbiyle (daha doğru)

²³ B'de fazla olarak: budur ki (A'da eksiktir)

²⁴ B'de : Hazretlerinin

²⁵ B'de : tüğ-i pür-fürüğün

²⁶ B'de: şey'

²⁷ B'de : eyledüm

eyleyesün ve her işi Allahdan bilesün ve zinhar²⁸ nefsüne²⁹ gurür getürmeyesün Kendü kılıncum ile bu kader memleket feth eyledüm dimeyesün Memleket³⁰ Allâhundur Saniyen Hazret-i Peyğamberündür Sâlisen emr-i Hakk ile bir Halifenündür³¹ ve³² Beg olmak iki keffeli bir terâzüdür Bir keffesi Cennet³³ bir keffesi Cehennemdür Şunlardan³⁴ ola gör ki gözleri uyur ise kalbleri uyanuktur Cümleñün ser-çeşmesi °adldir Anı ide-gör ki bir günün 'ibadete sayulur³⁵ Hakk sübhânehü ve ta°âlâ³⁶ cümlemüzi °âdil³⁷ kullarından eyleye Ser°asker ve Beglik³⁸ hasebiyle hükmün yürüdüğü yirlerde³⁹ olan zulm ü⁴⁰ ta°addlden Rüz-i nahşerde bize °itâb olur ise senün dâmenüne⁴¹ yapışam Ola ki⁴² ol günde şermsâr olmayub yakanı⁴³ selâmet⁴⁴ ile alasun ve bir âdemi⁴⁵ hizmete kullanmak murâd idinürsen zinhar zâhir-i hâline i°timâd eylemeyesün⁴⁶ Çok kimesneler var⁴⁷ ki elinde fırsat olmaduğı vakit⁴⁸ salâh yüzini gösterirler Eline fırsat girdüğü vakitte Nemrüd⁴⁹ olur Velhâşil âdemleri tecrube ile⁵⁰ kanâ°at itmeyüb⁵¹ behemehal aldanmayasun⁵² Göz kulak dutasun Kaçan Begier ve vekiller eyü âdem olsa⁵³

²⁸ B'de: sakın

²⁹ B'de: nefesine (?) — *نفسه*

³⁰ B'de: Memleket Cenâb-i

³¹ B'de: biz Halifesinündür (daha doğru).

³² B'de: ve bu niyyet belki (veya: bil ki — *بل*) (?)

³³ B'de: Cennettür ve

³⁴ B'de: şunlarda (?)

³⁵ B'de: sayılmışdur (?)

³⁶ B'de: Hakk ta°âlâ Hazretleri

³⁷ B'de: °adil

³⁸ B'de "... eyleye,, den sonra fazla olarak: "Ve ol günü hâtirden çıkarmayasun Gökden kar yağar gibi (?) A°mâlümüz yağduğı günü fikir idesün ki senün Sar-°as-kerliğün ,,

³⁹ B'de: "... hükmün yürüdüğü yirlerde,, yerine: "hükümet yürüdi bizlerde,,(?)

⁴⁰ B'de: ü (,) yok (?) .

⁴¹ B'de: damenine (?) — *دامنه*

⁴² B'de: " yapışam Ola ki,, yerine: "... yapışuram Bolay ki,,

"Bolay ki,, kelimesinin kullanılması Dil Tarihi bakımından dikkate şayandır.

⁴³ B'de: damenün

⁴⁴ B'de; sühület

⁴⁵ B'de: âdemüni

⁴⁶ B'de: itmeyesün

⁴⁷ B'de: "Çok kimesneler,, yerine: "Nitekim Hazret-i °Umer raziya-llâhu °anh Sa°d Rabi° ibnu Ziyâdun hâline aldanub (?) Andan °ibret alasun Hakka kimseler vardır ,, .

⁴⁸ B'de: zamanda

⁴⁹ B'de "... salâh... olur,, yerine: "zâhidlik şalâhat (?) yüzün gösterüb eline fırsat girdükde mağrur,,

⁵⁰ B'de "Velhâşil ... ile,, yerine: "O asıl olanları teeribe idesün Ve bir tec-ribe ile ,,

⁵¹ B'de: olmayub (?)

⁵² B'de: aldanmamağa sa°y idesün Muttaşil

⁵³ B'de: Beglerün vekilleri eyü âdemler ise

ra'âyânun hakki hâli eyü olur⁵⁴ Ra'âyâ⁵⁵ Beglerün çerâğı gibidür her kimün dikilür hâti⁵⁶ yaman olur ve ba'zi kimseler vardır ki gündüz şalim gice kâ'imlerdür⁵⁷ Amma büt-perestlerdür Şunlardır⁵⁸ ki mâle mahabbet idenlerdür Halki mâl sevmekden özge azdurıcı nesne olmaz⁵⁹ İmdi sen dahi fâni olan şey'e meyi ü mahabbet eylemeyesün Ni'meti⁶⁰ 'âmme-i 'ibâdullâh üzerine mebzul idesün Kerem elin açasun⁶¹ Hased üzere olmakdanı be-ğâyet ihtiraz idesün Nişâbımız⁶² mahşüli harcimize⁶³ vefa itmez deyü bî-huzür olmayasun İhtiyâc ü⁶⁴ zaruret vâki^c olur ise buraya⁶⁵ bildürtsün Mevcüd⁶⁶ bulunan hazîneden⁶⁷ sana üç dört yüz kise harçlık virmege⁶⁸ 'acüzüm yokdur Feth olman⁶⁹ kal'alerün emval ü erzaklarını⁷⁰ Beyt-ül-mâl-i müslimîn için ahz ü kabz eylemeyesün Zinhar rizâ-yi hümâyûnum yokdur Beyt-ül-mâl⁷¹ için bir mikdârını⁷² alub bakîsin 'Asker-i İslama tevzi^c idesün 'Asker-i tslâmun hakkidür ve 'askere ri'âyet eyleyesün⁷³ İhtiyarlarını⁷⁴ baba bilesün Daha aşağılarını kardeş bilesün Daha aşağıların⁷⁵ oğul bilesün Oğullarına⁷⁶ merhamet ve şefekat⁷⁷ idesün Karındaşlarına⁷⁸ ikram eyleyesün⁷⁹ Babalarına ta'zîm ü tekrîm eyleyesün⁸⁰ 'Asker-i İslama bir vech ile muzâyeka çekdürmeyesün Ve ol diyarlarda mütemekkin olan 'ibâdullâh fukarasın gözle-

⁵⁴ B'de : ra'ayanüS dahi hesabı eyüdür

⁵⁵ B'de: Ve ra'Syâ

⁵⁶ B'de s çerâğlan gibi dür Her kimün çerâğı dikilür hisâb

⁵⁷ B'de: ve giceai kâyimdür

⁵⁸ B'de Ve anlar şunlardır

⁵⁹ B'de : Halki mâl sevmekden insana azudıcı olmaz

⁶⁰ B'de: Ni'metün

⁶¹ B'de : "Kerem-üllâhi (?) güşâde idesün

⁶² B'de : "Hased . . . Nişâbımız,, yerine; 'Hased üzere olmadan be-ğâyet ihtiraz üzere olusun Manşibinüz,,

⁶³ B'de: harcüme

⁶⁴ B'de: "İhtiyâc ü,, yok.

⁶⁵ B'de: bu taraf e

⁶⁶ B'de : "Mevcüd,, yok

⁶⁷ B'de: hazineden diriğ olmaz

⁶⁸ B'de: göndermeğe

⁶⁹ B'de: Ve feth olan

⁷⁰ B'de: erzakları (?)

⁷¹ B'de : Beyt-ül-mâli-i müslimin

⁷² B'de "bir mikdârını,, yerine!"? نَحْيَاك

⁷³ B'de : 'Asker-i İslama bir hoş ri'âyet idesün

⁷⁴ B'de: İhtiyarların

⁷⁵ B'de: Dahi (= Daha) aşağıların — دخی آشاغلرن karındaş bilesün Dahi aşağı-ların — دخی آشاغلرن

⁷⁶ B'de : Oğullarına (?) اوغللرینه

⁷⁷ B'de : şefekat ü merhamet

⁷⁸ B'de : Karındaşlarına (?) - قرنداشارینه

⁷⁹ B'de : idesün

⁸⁰ B'de : Babalarına (?) - بابالرينه ta'zîm idesün

yesün Şadekaye muhtaç bulunanların⁸¹ Beyt-ül-mâl-i müslimînden kisvetlerin ve harelerin ve zahirelerin⁸² göresün Fukara Hakk ta'âlânun kuludur⁸³ Beyt-ül-mâl-i müslimîn 'ibâdullâhun hakkidür ve sâdât-i kiramdan mütemmekkin olmuş var ise ism ü resmi⁸⁴ ile Asitâneme 'arz idüb bildiresün Mîrî tarafından vazife⁸⁵ ta'ryîn olunub Evlâd-i Resule bir vech ile muzâyeka çekdirmeyesün ve ra'âyâ fukarasına ester ve süri şâf⁸⁶ zahirelerinden mâ'adâ yarım akçe teklif ve rencide olduğuna kat'â rizâm⁸⁷ yokdur ki bizüm ra'âyâmuzun râhat-i hâlini küffârun ra'âyâsı görüb reşk eylesünler Meyi ü mahabbetleri bizüm cânibimize olsun ve kidvet-ül-kuzati va-'l-mekârim⁸⁸ ma'din-ül-fazli va-'l-kelâm mevânâ Mustafâ Efendiye Ordu⁸⁹ Kâzîsi naşb idüb gönderdüm⁹⁰ Vardukda kemâl-i mertebe şer'î şerife itâ'at ve inkiyad⁹¹ idesün *Nucûm ul-'ulemâ'i mascûmun* muktezâsınca⁹² hâtir-i 'âtirin⁹³ rencide eylemeden be-ğâyet ihtiraz idesün Zîrâ 'ulemâ vâriş-i enbiyâdur⁹⁴ ve ba'zi kura vakf⁹⁵ murâd eylemişsün Va-'llâhi-'l-'azîm feth olman kurâlarun cümlesin vakf bağlarsan makbülumdür⁹⁶ Vakfî murâd olunan⁹⁷ kurâlarun⁹⁸ müfredat defterlerini gönder⁹⁹ ve senden sonra nesl-i 'oşmâniyye evlâdından¹⁰⁰ gelen pâdşâhlar ve vüzerâ-yi 'izâm ve mîr-i mîrân ve mîr-i liva¹⁰¹ ve kuzât ve bil-cümle ehl-i islâm¹⁰² her kim ki senün evlâduna ri'âyet

⁸¹ B'de : olanların

⁸² B'de : kisvetlerini've harçlıklarını ve zahirelerini

⁸³ B'de : makbul kullarıdır Fakirlik - فقيرلىق belâsın (?) بلاسن (belasına) sabr iderler.

⁸⁴ B'de : ism (ü) resmleri

⁸⁵ B'de : vazifeleri

⁸⁶ B'de : (وعايمه (?) فقرامن صورمان (?) صوراسن)

⁸⁷ B'de : rizâ-yi şerifüm

⁸⁸ B'de : ve-'l-mekârim (doğrusu budur)

⁸⁹ B'de : Efendi Ordu-yi (Humâyûn)

⁹⁰ B'de : gönderilmişdür

⁹¹ B'de fazla olarak : üzere (?)

⁹² B'de : (?) علومالعلماء المستدام مقتضای dır. A'da : نجومالعلماء مسجوم

⁹³ B'de : hâtir-i 'âtirlerin

⁹⁴ B'de : Zîrâ 'ulemâ vereşe-i Seyyid-ül-Enâmdur. Meşhur olan Hadîş-i Şerif « al-'Ulamâ'u varaşatu 'l-anbiyâ' - العلماء ورثة الانبياء » şeklinde olduğuna göre « vâris » yerine « verese » demek şartıyla A'daki daha doğrudur.

⁹⁵ B'de : vakf eylemek (daha doğru)

⁹⁶ B'de : Vallhi-'l-'azîm cümle feth eyledüğün (metinde : eylediğin ايلديكن) kura ahâlisin (metinde : ahâlisinin - اهالىستانك) vakfe bağlarsan makbülumdür.

⁹⁷ B'de : Murâd olan

⁹⁸ B'de : kuraları

⁹⁹ B'de : huzurumuza gönderesün

¹⁰⁰ B'de : «ve senden . . . evlâdından» yerine : «ve genden sonra evlâduna (metinde : evlâdına- اولاديه) ri'âyet olmak için hükm-i humâyûnum recâ eylemişsün Sana ve senün evlâduna (metinde evlâdına - اولاديه) ri'âyet huşûsı başum üzerinedür. Benden sonra nesl-i 'Osmâniyye evlâdından (metinde: evlâdında) (Bu kısım A'da, eksiktir).

¹⁰¹ B'de: fazla olarak: ve mevâli-i 'izâm

¹⁰² B'de: islâm (?)

eylemeye la^cnet-ullâhi ^caleyhim ecma^cın üzere¹⁰³ olsun Rüz-i Mahşerde da^cvâcısı¹⁰⁴ olub husûmet iderüm İmdi ya Gazi Bâlî Beg sen dahi etek¹⁰⁵ der-miyân idüb dîn-i mübîn uğurına ve umür-i saltanete¹⁰⁶ bezl-i makdûr¹⁰⁷ sarf idesün Yiğidün bahâdirlerün¹⁰⁸ saklayasun Atun yüğrugin besleyesün ve kılıcun¹⁰⁹ hifzedesün Kerem babın güşâd eyleyesün¹¹⁰ Ni^cme-'l-mevlâ ve ni^cme-'n-naşlr zikrini tekrardan¹¹¹ hâli olmayub zahir erenlerün. batin erenlerün¹¹² himmetlerini yoldaş kılub ud^cû rabbakum tazarru^can ve hufya¹¹³ âyetin boynuna¹¹⁴ hama'il idüb¹¹⁵ ve benüm hayr-i du^câm¹¹⁶ mülâhza eyleyüb Hakk sübhânehü ve ta^câlâ uğurun açuk eyleye ve¹¹⁷ kılıncun keskin eyleye ve¹¹⁸ a^cdâ-i dîn üzerine dâ'imâ ^cAsker-i İslâm ile seni muzaffer eyleye İki Cihanda yüzün ağ ola¹¹⁹ Şöyle bilüb bu Emr-i Şerifümle¹²⁰ ^câmil olasun Sene: 938¹²¹

¹⁰³ B'de : üzerine

¹⁰⁴ B'de : da^cvâcı

¹⁰⁵ B'de: dâmenün

¹⁰⁶ B'de: saltanâtüm سلطانتم (saltanete — سلطنته) olacak

¹⁰⁷ B'de: مفروضيه

¹⁰⁸ B'de: yiğidin bahâdirin - يكيدين بهادرين

¹⁰⁹ B'de: Kılıcun keskinin (Metinde كسكينك olmakla beraber tashih edilmek şartıyla daha doğru)

¹¹⁰ B'de s ebvâbın güşâde idesün

¹¹¹ B'de: zikrini (metinde : ذكروى) tekrar be-tekrâr hılmakdan

¹¹² B'de: her iki erenlerin kelimesi «ارنكلرك» suretinde yazılmıştır.

¹¹³ B'de: حقيقتاً (?); A'daki doğrudur. VII. sûre, 55. âyet.

¹¹⁴ B'de : پويشونه

¹¹⁵ B'de : salub

¹¹⁶ B'de ve benüm hayr-i du^câya iştîyâkum olduğunu

¹¹⁷ B'de: «ve» yok

¹¹⁸ B'de: «ve» yok

¹¹⁹ B'de : ak olsun

¹²⁰ B'de : Şöyle bilesün Bu Emr-i Şerif ile

¹²¹ B'de: تحريراً (في) شهر شعبان المعظم سنة ثمانية وثلاثين وتسعة مائة

A'da yalnız «sene: 938» kaydı bulunduğuna nazaran B'nin bu kısmı, zaman tayini için şübhesiz daha uygundur.